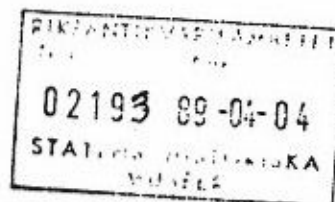

1988-12-16

11.392-1383-84

Rek + mb

Z 931

Kopia till
Kulturmiljöenheten (2)
Dalarnas museum
Kulturnämnden
Byggnadsnämnden
Dalarnas Baptistmission
Akten89-09-27 beclöt.....
Lagkraft 890227
aa

Byggnadsminnesförklaring av Gamla Bönhuset på fastigheten Skattungbyn 62:6, Orsa socken och kommun

Beslut

Med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (SFS 1976:440) förklarar länsstyrelsen Gamla Bönhuset på fastigheten Skattungbyn 62:6 för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt samma lag 2 § följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får ej rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till sitt yttre.
2. I byggnadens inre får inte göras tillägg i fast inredning.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.
4. Det område som på bifogade situationsplan markerats med särskild begränsningslinje skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas. Inte heller får ny byggnad uppföras inom området.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar ifråga om underhållet av byggnaden och vården av det kringliggande området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifter finnes nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § byggnadsminneslagen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Kopia av beslutet har inte tillgripits
tillstånds rät. Detta har påtalats
u.h. till Anders Gottberg på län
den 12/4-89

/EMU

FOTOKOPIA
Bestyrkes i tjänsten!

Lena Grashörn

Postadress

Gatuadress

Telefon växel

Postgiro

791 84 FALUN

Nybrogatan 20

023 - 810 00

3 51 90 - 8

Direktval

023/8

Ärendet

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade fastighet har väckts av _____, Dalarnas Baptistmission. Byggnaden ägs av Orsa Baptistförsamling.

Länsstyrelsen har i ärendet samrått med Riksantikvarieämbetet samt med kultur- och byggnadsnämnd i Orsa kommun. Fastighetens ägare har godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Motivering

Kapellet byggdes av församlingsmedlemmar 1851 eller 1852 på en plats drygt 100 m väster om den nuvarande. Kapellet är en anspråkslös stuga och mäter 6 x 7,5 m. Stugan är byggd i liggande timmer. Taket är täckt av spån. Ingången vid kortväggen föregås av ett vindfång och leder därefter direkt in i samlingsalen, som är byggnadens enda rum. Förutom ett väggskåp saknas fast inredning. Ventilationsanläggningen bestående av två luckor i taket finns intakt. En talarstol och enkla bänkar utgör den lösa inredningen.

Flyttning av kapellet skedde 1942. Nya fönster, ny dörr och skorsten sattes in i samband med flytten. Dessutom anskaffades nya bänkar och elektriskt ljus drogs in. Uppvärmningen skedde tidigare med en järnkamin, antagligen av vindugnstyp, medan belysningen skedde med hjälp av två hängande fotogenlampor. Kapellets gamla bänkar, fönster och dörr förvaras sedan 1958 i baptistkapellet, Tabernaklet i Kallmora. Trots de förändringar som skett kan kapellet anses vara väl bevarat i sin ursprunglighet.

Skattungbyns baptistkapell är Sveriges äldsta i bruk varande frikyrkokapell. Tiden för uppförandet skedde medan den lag ännu gällde som förbjöd fria religiösa sammankomster utom Svenska kyrkans ordning. Baptiströrelsens uttalade opposition mot Svenska kyrkan kan vara en tänkbar förklaring till kapellets lokalisering i utkanten av Skattungbyn och långt från sockenkyrkan. Uppförandet av kapellet och den där bedrivna verksamheten har vidare anknytning till den religiösa rörelse, som benämns orsaläseriet och som har lett till bildandet av flera baptistförsamlingar och senare även andra fria kristna församlingar i och utanför Dalarna.

Med hänsyn till bönhusets ålder, ursprunglighet och tillkomst-historia anser länsstyrelsen att Gamla bönhuset i Skattungbyn har ett så stort kulturhistoriskt värde att den är att betrakta som synnerligen märklig i enlighet med vad som stadgas i 1 § byggnadsminneslagen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten, se bilaga
(blankett 1:1).

Leif Svensson

Ola Nilsson